

แนวทางการสั่งใช้ยา METFORMIN เพื่อป้องกัน METFORMIN ASSOCIATED LACTIC ACIDOSIS (MALA)

1 ดูค่าการทำงานของไตก่อนสั่งใช้ยา

- ภายใน 3 เดือน หากอาการคงที่
- ภายใน 1 - 2 สัปดาห์ หากอาการไม่คงที่

2 สั่งใช้ยาในขนาดที่เหมาะสม

ผู้ป่วย
รายใหม่

- ห้ามเริ่มยาในผู้ป่วย CKD
 $eGFR \leq 45 \text{ ml/min/1.73 m}^2$

ผู้ป่วย
รายเก่า

- ใช้ไม่เกิน 1000 mg/day ในผู้ป่วย CKD
 $eGFR 30 - 45 \text{ ml/min/1.73 m}^2$
- ห้ามใช้ในผู้ป่วย CKD stage 4, 5
 $eGFR < 30 \text{ ml/min/1.73 m}^2$

3 ขนาดยาสูงสุด (Maximum dose)

- ไม่เกิน 2,000 mg/day
(ขนาด > 2,000 mg ประโยชน์ไม่เพิ่มขึ้นแต่ผลข้างเคียงเพิ่มขึ้น)
- ไม่เกิน 1,000 mg/day เมื่อใช้ร่วมกับยา
TLD, DTG
(TLD: tenofovir (TDF)+lamivudine (3TC)+dolutegravir (DTG))

4 การติดตามค่าการทำงานของไต เพื่อความปลอดภัย

- ติดตาม eGFR ทุก 6 เดือน
ผู้ป่วยที่เป็น CKD stage 3a ($eGFR 45 - 59 \text{ ml/min/1.73 m}^2$)
- ติดตาม eGFR ทุก 3-6 เดือน
ผู้ป่วยที่มีการใช้ยากลุ่ม ACEI, ARB, NSAID ร่วมด้วยหรือ
ผู้ป่วยที่เป็น CKD stage 3b ($eGFR 30 - 44 \text{ ml/min/1.73 m}^2$)
- ติดตาม eGFR ทุก 3 เดือน
ผู้ป่วยที่ได้รับยาในขนาด 2,000 mg/day

5 ข้อแนะนำเมื่อมีการ X-ray ที่มี การฉีดสารทึบแสง*

หยุดยา metformin 24 ชม. ก่อนทำ
X-ray ที่มีการฉีดสารทึบแสง อาจเริ่ม
metformin ได้ใหม่หลัง 48 ชม. ถ้าการทำงานของ
ไตคงที่

6 ข้อห้ามใช้ยา Metformin

- $eGFR < 30 \text{ ml/min/1.73 m}^2$
- Lactic acidosis
- Diabetic ketoacidosis
- Sepsis
- Severe hepatic dysfunction
- Excessive alcohol intake (acute or chronic)
- ประวัติการแพ้ Metformin
- Lactation

7 คำแนะนำการใช้ยา metformin เมื่อไม่สบาย (metformin sick day rules)

- ผู้ป่วยเบาหวานที่ใช้ยา metformin
เมื่อไม่สบาย (ไข้ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย
ตามได้น้อย)

1

หยุดยา metformin และ **ดื่มน้ำเปล่า** ให้
เพียงพอ (กรณีจำกัดน้ำ ให้ปรึกษาแพทย์
ทันที)

2

ถ้ามีเครื่องตรวจระดับน้ำตาลปลายนิ้ว
แนะนำให้**ตรวจบ่อยขึ้น**อย่างน้อยทุก
6 ชม. หรือ ก่อนอาหารเช้า

3

หากอาการไม่ดีขึ้น (ภายใน 3 วัน) หรือ
หากตรวจพบระดับน้ำตาลปลายนิ้ว > 250
หรือ < 80 มก./ดล. **ให้รีบปรึกษาแพทย์**

4

หากอาการดีขึ้น ให้พิจารณาเริ่มทานยา
ภายหลังรับประทานอาหาร / ดื่มน้ำได้ปกติ
แล้ว **24 - 48 ชม.**

*Expert opinion

November 2024

Reference: 1. สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์และกระทรวงสาธารณสุข. แนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรคเบาหวาน. กรุงเทพฯ: ศิริเมธีการพิมพ์; 2566.
2. American Diabetes Association (ADA). Standards of care in diabetes-2023. Diabetes Care. 2023;46(suppl 1):S191-S202.
3. Metformin. Lexi-Drugs. Lexicomp. Wolters Kluwer Health, Inc. Riverwoods, IL. Available at: <http://online.lexi.com>.
4. สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทย. คำแนะนำสำหรับการดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังก่อนการบำบัดทดแทนไต พ.ศ. 2565 (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: ศิริเมธีการพิมพ์; 2565.

ขอบคุณที่มาของข้อมูลจากเขตสุขภาพที่ 9 กระทรวงสาธารณสุข

